

Čomu čelil štít matičnej pyramídy v uplynulom roku 2013

Vyčasilo sa, koniec nepohody nenastal

Pavol PARENIČKA

Pre plnšie porozumenie organizačnej štruktúre Matice slovenskej môžeme si pomôcť obrazom staroegyptskej pyramídy. Jej základňa spočíva na tisícok ľudí, tuzemských i zahraničných Slovákov, slovakistoch a zväčša inonárodných kulturológoch, ktorí našu najstaršiu kultúrnu ustanovizeň registrujú. Ďalšiu akoby mastabu tvorí – pevne veríme – masa matičných sympatizantov. Z nich sa formuje, a to vieme už presnejšie, tridsaťtisícová členská základňa vo vyše šesťsto miestnych odboroch.

Najagilnejší matičiari pôsobia v jedenástich vedeckých a záujmových odboroch. Je ich okolo tristo. Popri tom existuje čestný inštitút zakladajúcich členov. Samotná Matica slovenská zamestnáva stodvadsať profesionálnych pracovníkov, z toho šesťdesiat v matičnom sídle v Martine, ďalšia polovica pôsobí mimo Turca v Domoch Matice a na oblastných pracoviskách. Na čele Matice by mal stáť ako vrcholový orgán tridsaťosemčlenný výbor, sedemčlenné predsedníctvo a predseda.

■ VÝZVY REALITY

Počas minulého roka 2013 sa sformovalo z úplne praktických príčin ešte šesťčlenné vedenie Matice, resp. manažment, ktorý tvorili predseda a piati manažéri: riaditeľka finančnoekonomického útvaru, tajomník pre kultúrnu, osvetovú, umeleckú a záujmovú činnosť, tajomník pre členskú základňu, vedecký tajomník a riaditeľ sekretariátu predsedu a správcu Matice slovenskej (funkcia správcu Matice nie je obsadená od novembra 2012 a jeho kompetencie prešli na predsedu). Táto šesťica stála v pozadí všetkého intelektuálneho i organizačného, čo sa vlni v matičnom živote uskutočnilo. Predstavovala nie pomyselný, ale ozajstný štít matičnej pyramídy, či sa s tým niekto stotožňuje a uvedomuje si tento fakt alebo nie, taká jednoducho bola objektívna realita.

■ HRACH A ČI POLENÁ

Ako prvú si môžeme položiť otázku, prečo sa tak dialo? Nuž jednoducho preto, lebo starý výbor Matice slovenskej nespolupracoval, ba hádzal polená pod nohy svojho predsedu (on sám hovorí o hrachu, plastickejšie je však hovoriť o polenách), zabránil konštituovať riadne predsedníctvo a sekundárne znefunkčnil spomenutý post matičného správcu, čím sa prakticky ochromil celý matičný organizmus a život. Aby ho predseda zachránil, nuž z tohto dôvodu sa sformovalo tzv. šesťčlenné vedenie Matice slovenskej. Bolo treba tvrdo pracovať na národoľúbivej roli dedičnej, lebo, a v tom spočíva druhá základná axioma, minulý rok bol skutočne neobyčajne ťažký – konali sa totiž: Svetové stretnutie Slovákov v Košiciach a Národné matičné slávnosti v Martine, kde sa uskutočnilo i valné zhromaždenie Matice slovenskej. K tomu treba prirátat desiatky krajových podujatí, teda na úrovni županov, biskupov a primátorov, ako aj ďalšie množstvo regionálnych akcií miestneho dosahu, zabezpečených zväčša starostami, ale najmä predsedami miestnych odborov Matice slovenskej a neskutočne obetavými matičnými dobrovoľníkmi. A všetko dianie muselo mať patričnú vysokú spoločenskú kultúru a kultivovanosť, veď tieto aktivity sa stali neoddeliteľnou súčasťou dvoch mimoriadnych ťažiskových výročí – 150-ročnej pripomienky príchodu apoštolov slovanstva sv. Cyrila a sv. Metoda, dnes duchovných spolupatrónov Európy, medzi našich predkov a tiež jubilejným stopäťdesiatym rokom existencie Matice slovenskej.

■ ZRÁTANÉ A PODČIARKNUTÉ

Ako našepkáva staré príslovie, účet nemožno robiť bez hostinského. V našom prípade bolo týmto účtovníkom valné zhromaždenie Matice slovenskej 18. a 19. októbra 2013, ktoré temer šesťdesiatimi percentami hlasov dosť suverénne už v prvom kole zvolilo do funkcie staronového matičného predsedu M. Tkáča. Tento akt bol akoby symbolickým ocenením aj všetkých jeho najbližších spolupracovníkov z vedenia Matice slovenskej z hektického obdobia minulých dvanástich mesiacov... Dnes je situácia v matičnom hnutí a živote diametrálne odlišná. Predseda má k dispozícii celkom priaznivo naklonený výbor i predsedníctvo Matice slovenskej, je tu reálny predpoklad obsadenia funkcie matičného správcu. Zdá sa, že matičný život a hnutia už nebudú kváriť vnútorné rozpory, ktoré tak neblaho poznačili meno i účinkovanie Matice v uplynulom i v predchádzajúcich rokoch. Teraz, resp. v tomto období však aj na našu inštitúciu doľahnú v plnom rozsahu neúprosne chápadlá ekonomickej krízy a finančných suchôt, ktoré sú pripravení riešiť predseda, predsedníctvo i nový výbor Matice slovenskej.

Autor je vedecký tajomník MS.

Zdroj : http://www.snn.sk/archiv_pdf/snn/2014/4_2014.pdf strana 11